

[Svend Auken]

ligere Sovjetunionen bevæger sig direkte mod en katastrofe.

Solidaritet er i Vestens egen interesse, men glem ikke: Den er ikke gratis! Imidlertid er der ingen tvivl om, at den gunstige økonomiske udvikling i Øst vil kunne befordre økonomien hos os her i Vesten og lette presset på vore militære budgetter. Det er ikke blot et tomt slagord, når mange er optaget af en vestlig indsats på niveau med Marshall-hjælpen fra USA til Europa efter Anden Verdenskrig. Den støtte om en storstilet koordineret indsats støtter vi hundrede procent i Socialdemokratiet.

Sikkerhed er ikke længere et spørgsmål, der bestemmes af et enkelt lands forsvar, eller af en gruppe landes fælles forsvar. Sikkerhed er i dag en sag om fælles sikkerhed formidlet gennem handlelydige internationale organisationer, der er i stand til at forebygge og løse konflikter. Forudsætningen herfor er, at organisationerne råder over de fornødne ressourcer og er tildelt det fornødne mandat.

Hverken FN eller CSCE har i dag mulighed for at leve op til disse forudsætninger. FN's beslutningsevne er ganske vist ikke længere lammet af den kolde krigs stormagtsuenighed, men senere kriser, Cambodja, Somalia og Jugoslavien, har til overflod demonstreret organisationens svaghed. FN mangler penge og organisation, både når det drejer sig om akut nødhjælp og FN's konfliktforebyggende og fredsbevarende indsats.

Over for verdenssamfundet har FN's generalsekretær lagt sine overvejelser frem – som udenrigsministeren refererede det – i dagsorden for fred, hans memorandum. Det er positivt, ikke mindst tankerne om et offensivt forebyggende diplomati og tanken om på forhånd udpegede styrker til FN-operationer og en forhåndsfinansiering af disse styrker. Det forslag harmonerer i øvrigt godt med en dansk tankegang, hvor netop lignende tanker indgår i de aktuelle forsvarsforhandlinger.

Danmark påtager sig allerede i dag store forpligtelser i så henseende. Men er det ikke også her, vi for alvor har brug for væbnet personel, nu hvor den direkte trussel mod Danmarks sikkerhed er væk? Er det rigtigt af os at sige nej til deltagelse i Somalia- og Cambodja-aktionerne? I princippet mener vi egentlig i Socialdemokratiet, at man altid bør sige ja til opfordringer fra FN, som også fremhævet af

regeringen under debatten om den danske styrke til Bosnien.

Vedrørende styrkernes opgaver tror jeg man skal være realistisk. Det er, alt andet lige, kun begrænsede, men meget vigtige opgaver, der kan løses gennem internationale fredsstyrker. Internationale fredsstyrker kan virke som mæglere og som observatører. De kan medvirke som fredsbevarende enheder i forbindelse med overholdelse af en våbenhvile eller en fredsftale. Internationale styrker kan også medvirke til at beskytte nødhjælpsforsyninger, og de kan hjælpe fordrevne familier ved oprettelse og beskyttelse af tilflugtsområder, som det skete i det nordlige Irak. FN-styrker kan også virke konfliktforebyggende og fredsskabende, hvis de bliver opstillet, før en konflikt bryder ud.

Men fredsskabelse i form af direkte militær intervention i en borgerkrig f.eks. er mere tvivlsom. I den forbindelse kommer man nok ikke uden om, at flertallet i den danske befolkning er skeptisk over for den slags engagementer, og man kan i det hele tvivle på egentlige militære aktioners effektivitet i den slags konflikter.

Det er ikke ensbetydende med en accept af de alvorlige menneskerettighedskrænkelser, der f.eks. er sket i Bosnien: etnisk udrensning, mord og voldtægt, koncentrationslejre. Alt sammen giver det associationer om nazitidens forbrydelser. Tværtimod er der mange civile sanktioner, der kan tages i anvendelse til beskyttelse af menneskerettigheder og etniske mindretal. Lad mig i flæng nævne mulige sanktioner som forbud mod eller begrænsning af samhandel med et land, der begår overgreb, afskæring af forsyninger med olie og benzin, afbrydelse af kommerciel luftfart, infrysning af tilgodehavender i udenlandske banker, nægtelse af kreditter, diplomatisk afsondring gennem suspension af medlemskab af internationale organisationer og tillige menneskelig isolering gennem kulturel og idrætsmæssig boykot, nægtelse af visum m.v. Endelig kan trusler om efterfølgende international retsforfølgelse for krigsforbrydelser have en effekt.

For mig er der ingen tvivl om, at hvis Vesten – dvs. USA og EF – i samarbejde med Rusland og tidligere Warszawapagtlande havde varslet en effektiv sanktionspolitik over for parterne i de jugoslaviske konflikter, først og fremmest over for Serbien, i stedet for ubeslutsom vå-